Vergi Port
powered by CENTRUM

MAKALE

GİDER PUSULASININ TEVSİK KABİLİYETİ VE 7388 SAYILI KANUN KAPSAMINDA YAZAR KASA FİŞLERİNE İLİŞKİN GELİŞMELER

2022/09

Gökhan ŞİT

23.12.2022

1. GİRİŞ

7338 sayılı Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un piyasayı doğrudan ilgilendiren önemli maddeleri bulunmaktadır. Düzenlemenin en önemli konularından birisi de gider pusulasıyla ilgili yapılan değişikliklerdir. İşin içinde olmayanların pek de bilmediği ancak gerek ticaretle uğraşan gerekse de belgeyi düzenleyen birçok kişinin yakından tanıdığı bu belge, çok uzun zamandır vergi belge sisteminin iskeletini teşkil etmektedir.

Bu makalede Vergi Usul Kanunu'nun 234. maddesinde yer alan Gider Pusulasına ve bu belgeyle ilgili yaşanan sorunlara değinip, 7338 sayılı kanunla birlikte getirilen düzenlemeleri ve yazar kasa fişlerine ilişkin düzenlemeleri ele almaya çalışacağız.

2. Gider Pusulası İle İlgili Yasal Düzenleme ve Uygulamanın Kapsamı

7338 Sayılı Kanun'un 23.maddesi ile Vergi Usul Kanunun 234. Maddesinin birinci fıkrası değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir. [1]

"Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan serbest meslek erbabı ve çiftçiler, bu Kanun kapsamındaki belgeleri düzenleme zorunluluğu bulunmayanlara yaptırdıkları işler veya onlardan satın aldıkları mallar (gerçek usulde vergilendirilmeyen çiftçilerden satın aldıkları mallar hariç) için işi yapana veya malı satana imza ettirecekleri gider pusulası düzenlerler. Vergiden muaf esnaf için düzenlenen gider pusulası, bu kişiler tarafından verilmiş fatura hükmündedir."

[1] https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2021/10/20211026-1.htm

"Gider pusulası, malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde düzenlenir. Bu süre içerisinde düzenlenmeyen gider pusulası hiç düzenlenmemiş sayılır.

İkinci fıkrada belirtilen bilgileri ihtiva etmeleri kaydıyla;

a) Malın veya hizmetin bedelinin, dördüncü fıkrada belirtilen süre dâhilinde satıcıya; 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununda tanımlanan banka, 20/6/2013 tarihli ve 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun kapsamında yetkilendirilmiş ödeme kuruluşları veya 9/5/2013 tarihli ve 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanununa göre kurulan Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi aracılığıyla ödenmesi halinde, bu kurumlarca düzenlenen belgeler,

b) 7/11/2013 tarihli ve 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun kapsamında satın alınan malların gider pusulası düzenlemek zorunda olanlara iade edilmesinde, 6502 sayılı Kanun uyarınca iade edilecek tutarların, (a) bendinde yer alan kurumlar aracılığıyla iadesinde bu kurumlarca düzenlenen belgeler,

c) Bu Kanuna göre belge düzenleme zorunluluğu bulunmayan kamu kurum ve kuruluşlarının, tabi oldukları ilgili mevzuat dâhilinde, yaptıkları işler veya sattıkları mallar için düzenledikleri belgeler, gider pusulası yerine geçer.

VUK'un 234. maddesinde düzenlenen gider pusulası, tevsik edici belgeler arasında yer almakla birlikte, uygulamada mükellefler nezdinde bahse konu belgenin düzenlenmesi gereken durumlar hakkında tereddütler yaşanabilmektedir.

7338 Sayılı Kanun'un 23. maddesi ile VUK'un 234. maddesinde yapılan düzenlemeyle, gider pusulasının düzenlenme zorunluluğunun bulunduğu durumlara açıklık getirilmiş ve belgenin düzenlenme süresinin de 7 gün olduğu açık bir şekilde ifade edilmiştir.

Ayrıca, maddede öngörülen hallerde banka, ödeme kuruluşu ve PTT tarafından düzenlenen belgeler (dekont, alındı vb.) ile bu Kanun uygulamasında belge düzenleme yükümlülüğü bulunmayan kamu kurum ve kuruluşlarının tabi oldukları diğer ilgili mevzuat dahilinde düzenledikleri belgeler gider pusulası

yerine kabul edilecek ve bu hallerde mükellefler tarafından ayrıca gider pusulası düzenlenmeyecektir.

3. Gider Pusulasındaki Son Düzenlemenin Getirdikleri

Vergi Usul Kanunu'nun 234. maddesinde yapılan değişikliklerle;

- Bazı belgelerin gider pusulası yerine geçmesi öngörülmüş,
- Gider pusulasının düzenleneceği durumlar yeniden belirlenmiş,
- Malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde düzenlenmesi, bu sürede düzenlenmeyen gider pusulasının hiç düzenlenmemiş sayılacağı hükme bağlanmıştır.

Düzenlemeye göre gider pusulası sadece vergiden muaf esnaftan alınan mal ve hizmetler için düzenlenmeyecek, Vergi Usul Kanunu kapsamındaki belgeleri düzenleme zorunluluğu bulunmayan örneğin bir gerçek kişinin, ticari işletmelere sattığı kişisel varlığı için de gider pusulası düzenlenecektir.

Düzenlemeye göre ayrıca aşağıdaki belgeler, belgenin; işin mahiyeti, emtianın cins ve nev'i ile miktar ve bedelini, iş ücretini, işi yaptıran ile yapanın veya emtiayı satın alan ile satanın ad ve soyadlarını, tüzel kişilerde unvanlarını, adreslerini ve tarihi içermesi koşuluyla gider pusulası yerine geçecektir:

- Malın veya hizmetin bedelinin, dördüncü fıkrada belirtilen süre dâhilinde satıcıya; Bankacılık Kanununda tanımlanan banka, Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun kapsamında yetkilendirilmiş ödeme kuruluşları veya Posta Hizmetleri Kanununa göre kurulan Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi aracılığıyla ödenmesi halinde, bu kurumlarca düzenlenen belgeler.
- Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun kapsamında satın alınan malların gider pusulası düzenlemek zorunda olanlara iade edilmesinde, bu Kanun uyarınca iade edilecek tutarların, yukarıda sayılan kurumlar aracılığıyla iadesinde bu kurumlarca düzenlenen belgeler,

- Vergi Usul Kanunu'na göre belge düzenleme zorunluluğu bulunmayan kamu kurum ve kuruluşlarının, tabi oldukları ilgili mevzuat dâhilinde, yaptıkları işler veya sattıkları mallar için düzenledikleri belgeler.

Yukarıdaki seçeneklere bakıldığında özellikle bankacılık işlemlerinde çok sık kullanılan banka dekontlarında "belgenin; işin mahiyeti, emtianın cins ve nev'i ile miktar ve bedelini, iş ücretini, işi yaptıran ile yapanın veya emtiayı satın alan ile satanın ad ve soyadlarını, tüzel kişilerde unvanlarını, adreslerini ve tarihi içermesi koşuluyla gider pusulası yerine geçiyor olmasının uygulamada kolaylık sağlayacağı görülmektedir.

4. Yazar Kasa Fişlerine İlişkin Son Gelişmeler

Firmalar, ticari süreç içerisinde çoğu zaman yaptıkları harcamalar ve masraflar karşılığında "Yazarkasa Fişi" almaktadırlar. Bu yazarkasa fişleri; ortalıkta kaybolmadığı veya hala okunabildiği sürece, kayıtlara girilmesi için Muhasebe servislerinin önüne ulaşmaktadır. Özellikle fatura düzenleme sınırının altında kalan tutarlar için fatura düzenleme zorunluluğunun bulunmaması, bu yazarkasa fişlerinin yaygınlığını arttırmaktadır.

Hal böyleyken yazarkasa fişleriyle belgelendirilen harcamaların vergi kanunları yönünden gider yazılıp yazılamayacağı ve KDV'lerinin indirim konusu yapılıp yapılamayacağı ile ilgili bir sorun bulunmaktadır. Şöyle ki; Mali idare; mükelleflerin ticari faaliyetlerine ilişkin olarak işyerlerinde kullanılmak ve tüketilmek amacıyla satın aldıkları (kırtasiye, büro ve temizlik malzemeleri gibi) ve bedeli fatura düzenleme sınırını (2022 yılı için 2.000 TL) aşmayan harcamalar nedeniyle alınan yazarkasa fişlerinin gider belgesi olarak kabul edileceği, bu fişlerin gider yazılabileceği ve KDV'lerinin indirim konusu yapılabileceği görüşündedir. **(204 ve 206 Seri No.lu VUK Genel Tebliğleri)**

Buna karşılık mükelleflerin ticari faaliyetlerine ilişkin olarak otopark, yemek vb, eczane, otoyol ücreti vb. giderlerin bedeli ne olursa olsun yazarkasa fişi ile

belgelendirilememesi gerektiği, bu giderler için mutlaka fatura alınması gerektiği, bu giderlerin yazarkasa fişleri ile belgelendirilmesi halinde, söz konusu harcamaların bu fişlere dayanılarak gider yazılamayacağı ve KDV'lerinin indirim konusu yapılamayacağı yönünde görüş verdiği birçok muktezası bulunmaktadır.

204 ve 206 sıra numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğlerinin 1990 yılından bu yana yürürlükte olduğunu düşünüldüğünde, o yıldan bu yana geçirilen vergi incelemelerinde ve alınan KDV iadelerinde birçok şirket açısından bu konunun bir şekilde eleştiri konusu olmayıp, son dönemlerde eleştiriye konu olması **vergilendirmede işlemlerin gerçek mahiyetinin esas olması ilkesi'**ne uygun olmadığı diğer bir deyişle bu eleştirilerin esasen yersiz olduğu değerlendirilmektedir.

Son olarak maliyenin bu konudaki katı görüşünden vazgeçmesi gerektiği açıktır. Bu konuda acilen yasal bir düzenleme (Tebliğ düzeyinde de olabilir) yapılmalı, yaşanan mağduriyetler giderilmelidir, mükellefler usul hükümleri gerekçe gösterilerek gider ve KDV yönünden eleştiriye maruz bırakılmamalıdır.

5. SONUÇ

7338 sayılı Kanun ile yapılan değişiklikten önce, gider pusulası birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan serbest meslek erbabının ve çiftçilerin, vergiden muaf esnafa yaptırdıkları işler veya onlardan satın aldıkları emtia için tanzim edip kendilerine imza aldıkları bir belgeydi.

Bu kapsama giren mal ve hizmet alımları için fatura yerine geçen, gider ve maliyeti tesvik eden bir belgeydi. Ayrıca birinci ve ikinci sınıf tüccarların, zati eşyalarını satan kimselerden satın aldıkları altın, mücevher gibi kıymetli eşya için de düzenlenmesi gerekmekteydi.

Kanunda gider pusulasının yalnızca vergiden muaf esnaftan yapılan mal ve hizmet alımları ile zati eşyalarını satan kimseler için öngörülmüş olması, belge

düzenleme mecburiyeti olmayan diğer kişilerden yapılan mal ve hizmet alımlarının belgelendirilmesinde başka bir belge türü belirtilmediğinden farklı anlaşılmalara yol açmaktaydı.

Buradaki sorunlar 7338 sayılı Kanunla birlikte giderilmiş olup, Vergi Usul Kanunu'na göre belge düzenleme zorunluluğu olmayan tüm kişi ve kurumlardan yapılan mal ve hizmet alımlarının gider pusulası ile belgelendirilmesi mecburiyeti getirilmiş ve ayrıca gider pusulasının mal ve hizmet tesliminden itibaren 7 günlük süre içinde düzenlenmesi gerektiği, bu süre içerisinde düzenlenmeyen gider pusulasının hiç düzenlenmemiş sayılması gerektiği belirtilmiştir.

Son olarak mali idarenin yazar kasa fişlerinin kullanımıyla ilgili fatura düzenleme sınırı altında kalan (*2022 yılı için 2.000 TL*) ve mükelleflerin ticari hayatın bir parçası olarak yaygın bir şekilde kullanılan yazar kasa fişleriyle ilgili 1990 yılından bu yana yürürlükte olan 204 ve 206 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile güncellemeler yapılması gerektiği ve bu konunu daha belirgin hale getirilmesi gerektiğini düşünmekteyiz.

Gökhan ŞİT

Direktör

gokhan.sit@centrumdenetim.com

Linkedin

+90 (212) 267 21 00

+90 (312) 512 59 42

DAHA DETAYLI BİLGİ ALMAK İÇİN BİZİMLE İLETİŞİME GEÇEBİLİRSİNİZ